

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Філологічний факультет освітніх технологій
Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічні студії: освітній процес, менеджмент

галузь знань	А Освіта (01 Освіта/ Педагогіка)
спеціальність	А4 Середня освіта (014 Середня освіта)
спеціалізація	А4.022 Німецька мова та зарубіжна література (014.022 Німецька мова та зарубіжна література)
рівень вищої освіти	другий (магістерський)
освітня програма	Німецька мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов
статус дисципліни	нормативна

Форма здобуття освіти денна

Кількість кредитів ЄКТС 3

Форма підсумкового контролю залік

Розробник:

Кудіна Валерія Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов.

Схвалено

на засіданні кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов
25 червня 2025 року, протокол № 20.

Завідувачка кафедри

Валентина ЧЕРНИШ

1. Мета вивчення дисципліни: оволодіння теоретичними і практичними основами педагогічної науки.

2. Загальний обсяг (відповідно до навчального плану)

- 3 кредити ЄКТС;
- 90 год., зокрема:
 - Лекції – 10 год.
 - Семінарсько-практичні заняття – 18 год.
 - Модульна контрольна робота – 2 год.
 - Самостійна робота – 60 год.

3. Програмні результати навчання

ПРН 1. Здатність здійснювати усну й письмову комунікацію державною мовою під час виконання службових обов'язків та науково-дослідницької діяльності; виявляти мовну стійкість і відповідальність у дотриманні мовного законодавства.
ПРН 5. Здатність визначати цілі й прогнозувати результати освітнього процесу з формування іншомовної комунікативної компетентності в здобувачів освіти на різних етапах навчання, добирати та моделювати його зміст на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісно зорієнтованого підходів та аналізувати результати навчання здобувачів освіти.
ПРН 6. Здатність визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державних стандартів освіти, типових освітніх та модельних навчальних програм, попередніх результатів навчання здобувачів освіти, їхніх освітніх потреб; застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних навчальних предметів (інтегрованих курсів) під час підготовки та проведення навчальних занять; розвивати в здобувачів освіти системне мислення, формувати ключові компетентності та ціннісні ставлення.
ПРН 7. Здатність планувати освітній процес, розробляти уроки німецької і другої іноземної мови та зарубіжної літератури і виховні заходи різних типів; застосовувати сучасні та інноваційні технології, визначати методи і прийоми навчання; аналізувати, добирати і розробляти засоби навчання залежно від поставленої освітньої мети, здійснювати пошук нових сучасних форм організації навчання, враховуючи вікові та індивідуальні особливості здобувачів освіти.
ПРН 8. Здатність визначати цілі та об'єкти контролю, застосовувати різні види і форми оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, розробляти критерії та обирати інструменти оцінювання відповідно до специфіки навчального предмету (німецька мова, друга іноземна мова, зарубіжна література); аналізувати результати навчання; розвивати в здобувачів освіти вміння здійснювати самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.
ПРН 9. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук інформації і критично оцінювати її достовірність та надійність, оперувати нею у професійній і науково-дослідницькій діяльності; послуговуватися відкритими електронними (цифровими) освітніми ресурсами для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати та наповнювати власне е-портфоліо.
ПРН 10. Здатність застосовувати наявні і розробляти нові електронні освітні ресурси для забезпечення потреб різних форм навчання, зокрема дистанційного та змішаного, з урахуванням реалій сучасних комунікацій, освітніх потреб та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ПРН 11. Здатність планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та інших особливостей здобувачів освіти (їхніх здібностей, інтересів, потреб, можливостей і досвіду) та мотивувати здобувачів освіти до навчально-пізнавальної діяльності; складати (брати участь у складанні) індивідуальну програму розвитку та/або індивідуальний навчальний план здобувачів освіти (за потреби), сприяти формуванню індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти.
ПРН 12. Здатність дотримуватися демократичних цінностей у професійній діяльності, використовувати стратегії, які сприяють розвитку позитивної самооцінки та я-ідентичності здобувачів освіти, практикувати діалогічне спілкування на основі партнерства, заохочувати кожного здобувача освіти виражати свою думку й брати участь у прийнятті рішень.
ПРН 13. Здатність використовувати способи самозбереження психічного здоров'я, керувати власними емоціями, конструктивно реагувати на стрес, запобігати конфліктам в освітньому процесі; взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, ураховуючи культурні та особистісні відмінності, принципи недискримінації та дотримуючись етики спілкування.
ПРН 14. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства і надавати їм консультативну й інформаційну підтримку; співпрацювати з членами команди психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами у процесі розроблення та реалізації індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану.
ПРН 15. Здатність застосовувати принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти; забезпечувати інклюзивне навчання в освітньому процесі, надавати педагогічну підтримку особам з особливими освітніми потребами, проєктувати чи застосовувати самостійно створені матеріали, інші засоби навчання з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей кожного здобувача; залучати здобувачів освіти і їхніх батьків до створення сприятливих умов в освітньому середовищі.
ПРН 16. Здатність застосовувати в освітньому процесі правила безпеки життєдіяльності, вести профілактично-просвітницьку роботу для формування в здобувачів освіти культури здорового та безпечного життя; вживати заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства та дискримінації; зберігати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності та створювати умови для збереження здоров'я здобувачів освіти; надавати домедичну допомогу.
ПРН 17. Здатність визначати потреби особистого професійного розвитку; планувати власний професійний розвиток та обирати його види і форми; взаємодіяти з колегами та надавати їм підтримку з питань організації освітнього процесу й вдосконалення професійної діяльності; здійснювати рефлексію щодо власної педагогічної діяльності.
ПРН 18. Здатність ініціювати дослідження з метою підвищення ефективності освітнього процесу; визначати цілі, завдання, етапи та методи дослідження; готувати українською та іноземними мовами доповіді та публікації за результатами наукового дослідження з дотриманням академічної доброчесності; апробувати результати науково-дослідницької діяльності на науково-практичних конференціях та впроваджувати їх в освітній процес.
ПРН 19. Здатність застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, досліджувати освітні інновації, диференційовано та індивідуалізовано застосовувати інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання; визначати ефективність їх застосування в освітньому процесі з урахуванням потреб та інтересів здобувачів освіти; взаємодіяти в професійних спільнотах з питань інноваційної діяльності.

4. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики результатів навчання студентів)

4.1 форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

а) аудиторна робота студента;

- б) самостійна робота студента;
- в) виконання тестових завдань;
- г) модульна контрольна робота.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного студента (аудиторна, самостійна робота (письмові завдання), виконання тестових завдань здійснюється за десятибальною шкалою (від 0 до 10 балів). У кінці вивчення навчального матеріалу організаційного модуля викладач виставляє окремо бали за: 1) аудиторну роботу, 2) виконання самостійних письмових завдань – як середнє значення усіх поточних оцінок з кожного виду роботи студента з округленням до цілого числа. При цьому кожне пропущене і невідпрацьоване семінарсько-практичне заняття, невиконане самостійне письмове завдання оцінюється в 0 балів. Ці оцінки множимо на коефіцієнт 2 ($10 \times 2 = 20$). Таким чином, сума балів (максимум $20 + 20 = 40$) за зазначені види роботи накопичується в рейтинговому «кошику» студента.

У кінці вивчення навчального матеріалу організаційного модуля викладач виводить середнє значення усіх поточних оцінок за виконання студентом тестових завдань (максимум 10 балів). Визначений середній бал за виконання тестових завдань додається до попередньо зароблених студентом балів.

Сума балів за названі види роботи (максимум $20 + 20 + 10 = 50$) є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

Модульна контрольна робота завершує вивчення студентами навчального матеріалу кожного модуля. Модульна контрольна робота оцінюється у 50-бальній шкалі (від 0 до 50 балів) згідно з ухваленими кафедрою критеріями. Неявка на МКР – 0 балів.

Отриманий студентом кінцевий бал за аудиторну роботу, самостійну письмову роботу, виконані тестові завдання та модульну контрольну роботу (максимум $20 + 20 + 10 + 50 = 100$) є семестровим рейтинговим балом студента з дисципліни **«Педагогічні студії: освітній процес, менеджмент»**.

- **Підсумкове оцінювання:** залік у 1 семестрі магістеріуму.
- **Умови допуску до семестрового контролю:** виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.

4.2.Організація оцінювання:

- 5–16 тижні навчання – поточне та рубіжне оцінювання.
- 17 тиждень навчання – підсумковий контроль (МКР, обчислення семестрового рейтингу).

Для атестації студентів з дисципліни «Педагогічні студії: освітній процес, менеджмент», яка проводиться, як правило, з 1 до 20 листопада та з 1 до 20 квітня, викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа. Отриманий бал трансформується в атестаційну оцінку за чотирибальною шкалою так:

9 – 10 балів –	«5» («відмінно»)
7,5 – 8,9 балів –	«4» («добре»)
6,0 – 7,4 балів –	«3» («задовільно»)
5,9 і менше балів –	«2» («незадовільно»)

Підсумковий контроль визначений у формі заліку (1 семестр).

Метою заліку є перевірка успішності засвоєння студентами навчального матеріалу з усіх змістових модулів.

Підсумкова оцінка «зараховано» та оцінка в шкалі ЄКТС є сумою семестрового рейтингового бала та бала за модульну контрольну роботу і виставляється так:

90 – 100 балів – А	} "зараховано"
82 – 89 балів – В	
75 – 81 бал – С	
66 – 74 бали – D	
60 – 65 балів – E	

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал 60 і вище, отримують оцінку на заліку «зараховано» і відповідно до набраних балів – оцінку за шкалою ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які напередодні заліково-екзаменаційної сесії отримали суму рейтингових балів 59 і менше, складають залік, і в разі успішного складання, їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

Оцінка «зараховано» на заліку виставляється за знання філософських основ педагогіки, теоретичних основ освітнього процесу, змісту та технологій навчання, системи оцінювання результатів навчання учнів, сутності, змісту, технологій виховання, основ освітнього менеджменту та відповідної обов'язкової літератури.

Оцінка «не зараховано» на заліку виставляється студентам, які не виявили ґрунтовних знань з предмета, лише поверхово обізнані з обов'язковою літературою модуля, не дали вичерпної відповіді на основні та додаткові запитання викладача.

При отриманні оцінки «не зараховано» рейтинговий бал з дисципліни та оцінка за шкалою ЄКТС в екзаменаційну відомість виставляється так: 59 балів і нижче – FX – «не зараховано».

4.3 Шкала відповідності оцінок

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом за таблицею:

Рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Зараховано
82–89	B	
75–81	C	
66–74	D	
60–65	E	
0–59	FX	Не зараховано

4.4 Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

Критерії оцінювання МКР

У структурі МКР три питання: перше репродуктивного характеру, оцінюється максимально в 10 балів; друге – трансформаційного характеру, оцінюється максимально в 20 балів, третє має творчий характер, оцінюється максимально в 20 балів.

Завдання № 1

- 9–10 балів** – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження, відповідає вимогам культури письмового мовлення.
- 7 – 8 балів** – виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні недоліки у викладі теоретичного підґрунтя проблеми, рівень самостійності в судженнях недостатній.
- 5 – 6 балів** – виставляються за умови, що відповідь в цілому правильна, але неповна, містить помилки і неточності, рівень узагальнень, самостійності висновків недостатній.
- 3 – 4 бали** – виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми; рівень самостійності суджень низький; є мовні помилки.
- 1 – 2 бали** – виставляються за умови відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.
- 0 балів** – виставляється за відсутності відповіді або за відповідь, що не відповідає змісту завдання

Завдання № 2, № 3

- 18 – 20 балів** – виставляються за умови досконалого орієнтування у змісті висвітлюваних педагогічних понять, процесів і закономірностей, безпомилкового знання фактологічного матеріалу та здатність творчого розв'язання практичного завдання.
- 16 – 17 балів** – виставляються за умови достатнього орієнтування у змісті висвітлюваних педагогічних понять, процесів і закономірностей, знання фактологічного матеріалу, бачення його практичного застосування, але незначних фактологічних і мовленнєвих помилок.
- 13 – 15 балів** – виставляється за умови в цілому правильного висвітлення питання, уміння розв'язати практичне завдання за зразком, недостатньої самостійності суджень.
- 9 – 12 балів** – виставляється за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і суттєві помилки у розкритті проблеми, нерозуміння шляхів практичного її розв'язання, є мовні помилки.
- 5 – 8 балів** – виставляється за умови загального орієнтування у змісті проблеми, неповного, поверхового із суттєвими помилками її розкриття.

1 – 4 бали – виставляються за умови відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей та фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.

0 балів – виставляється за відсутності відповіді або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Максимальний рейтинг студента за виконання модульної контрольної роботи становить 50 балів.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів

Рівень активності студента на семінарсько-практичному занятті оцінюється за **10-бальною системою**:

- 10 балів** – виставляється за повну, ґрунтовну, безпомилкову відповідь з елементами творчості, вияв власного ставлення; за суттєві доповнення до відповідей інших студентів, які є свідченням систематичної підготовки студента до заняття;
- 9 балів** – виставляється за повну, ґрунтовну, безпомилкову відповідь з елементами творчості, вияв власних ставлень; за суттєві доповнення до відповідей інших студентів, які є свідченням систематичної підготовки студента до заняття, однак у відповіді студент припускається мовних помилок;
- 8 балів** – виставляється за наявності переважно повної і ґрунтовної відповіді, допущені неточності не мають суттєвого значення. Доповнення є свідченням систематичної підготовки студента, але виявляють репродуктивні знання студента, а не узагальнення, власні судження тощо;
- 7 балів** – студент знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями, вміє робити висновки, однак припускається помилок у визначеннях, характеристиках, класифікаціях;
- 6 балів** – за неповну, неточну відповідь, за доповнення до відповідей інших студентів, які є здебільшого фрагментарні, не містять елементів самостійності, творчості;
- 5 балів** – виставляється за фрагментарну відповідь, за уміння розв'язувати завдання виключно за зразком;
- 4 бали** – за схематичну відповідь з грубими помилками, наявними прогалинами у знаннях;
- 3 бали і менше** – за відповідь, що демонструє початкові уявлення студента про предмет вивчення.
- 0 балів** – виставляється за відсутності відповіді або за відповідь, що не відповідає змісту питання.

Критерії оцінювання письмових практичних завдань з позааудиторної самостійної роботи

Письмові практичні завдання оцінюються за **10-бальною системою так:**

10 балів –	виставляється за бездоганне виконання практичного завдання, самостійність висновків, вияв творчості, уміння висловити і обґрунтувати власну точку зору на проблему, що розглядається;
9 балів –	виставляється за бездоганне виконання практичного завдання, самостійність висновків, вияв творчості, уміння висловити і обґрунтувати власну точку зору на проблему, що розглядається, однак допущені стилістичні і граматичні помилки;
8 балів –	виставляється за ґрунтовну повну відповідь, але вона містить певні неточності та є недостатньо самостійною в обґрунтуванні висновків;
7 балів –	виставляється за ґрунтовну повну відповідь, але вона містить певні неточності та є недостатньо самостійною в обґрунтуванні висновків, матеріал недостатньо структурований, допущені стилістичні і граматичні помилки;
6 балів –	виставляється за умови розкриття завдання, але неповну, неточну відповідь, за продемонстрований недостатній рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу у вирішенні проблеми;
5 балів –	виставляється за умови розкриття завдання, але неповну, неточну відповідь, за продемонстрований низький рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу у вирішенні проблеми; за низький рівень умінь виокремлювати основну і додаткову інформацію; допущені фактичні, граматичні і стилістичні помилки;
4 балів –	виставляється за допущення грубих помилок, за поверховість, фрагментарність відповіді, несамостійність висновків;
3 бали і менше–	виставляється за елементарну відповідь, що містить велику кількість фактичних, граматичних, стилістичних помилок.
0 балів –	виставляється за відсутності відповіді або за відповідь, що не відповідає змісту завдання, або за несамостійно виконане завдання (списане).

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом за виконання самостійних письмових завдань з кожної теми модуля.

Якщо студент не виконав завдання позааудиторної самостійної роботи, йому

виставляється **0 балів** за це завдання.

5.Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин				
		Денна форма				
		Разом	Зокрема			
лекції	семінарсько-практичні заняття		модульна контроль-на робота	самостіна робота		
Організаційний модуль 1. Змістові модулі:						
1.	Педагогіка як наука. Історія становлення світової та вітчизняної педагогіки та освіти	10	2	2		6
2.	Освітній процес: сучасні підходи	10	2	2		6
3.	Дидактика. Процес навчання як система	26	2	6		18
3а	Процес навчання, його складники. Зміст навчання: сучасне бачення	6		2		4
3б	Загальні методи. Форми, форми організації навчання.	6		2		4
3в	Система діагностики результатів навчання	6		2		4
4.	Теорія і практика виховання: сутність, зміст, сучасні методи та засоби	18	2	4		12
4а	Процес і зміст виховання	6		2		4
4б	Виховні системи, технології, сучасні методи та засоби виховання	6		2		4
5.	Менеджмент освіти	18	2	4		12
5а	Система освіти сучасної України	6		2		4
5б	Наукові основи управління освітою	6		2		4
	Модульна контрольна робота	8			2	6
	Усього годин	90	10	18	2	60

ПЕРЕЛІК ОРІЄНТОВНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНІ СТУДІЇ: ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС, МЕНЕДЖМЕНТ»

1. Визначення педагогіки, її предмета, основних категорій. Назвіть чинники, що підтверджують складність педагогіки як науки.

2. Основні етапи розвитку світової і вітчизняної педагогіки.
3. Методи наукових досліджень у педагогіці. Наведіть варіанти їх застосування у вивченні мотивів навчання учнів.
4. Етапи науково-педагогічного дослідження. Проілюструйте їх на прикладі вивчення інтересів учнів підліткового віку.
5. Визначення поняття дидактики, її основних категорій.
6. Закон України «Про освіту», Концепція «Нова українська школа» про суттєві характеристики сучасного освітнього процесу.
7. Сутність суб'єкт-об'єктної і суб'єкт-суб'єктної моделей взаємодії учасників освітнього процесу.
8. Поняття освітнього процесу. Компоненти освітнього процесу.
9. Функції освітнього процесу. На конкретних прикладах проаналізуйте особливості їх реалізації.
10. Цілісність освітнього процесу.
11. Поняття про процес навчання. Характеристика структурних компонентів навчального процесу.
12. Функції процесу навчання, їх взаємозв'язок. На прикладі одного з уроків іноземної мови (тема та клас – за вибором студента) визначте виховну та розвивальну цілі уроку.
13. Рушійні сили процесу навчання. Мотивація навчальної діяльності школярів.
14. Закономірності та принципи навчання.
15. Характеристика основних етапів (ланок) засвоєння навчального матеріалу.
16. Зміст освіти в закладі загальної середньої освіти, його інваріантний і варіативний складники. Освітня програма. Навчальний план, навчальні програми, підручники, посібники. Пріоритетні напрями реформування змісту освіти в середній школі.
17. Державний стандарт базової середньої освіти; його структура, характеристика складників.
18. Структура та форми організації профільного навчання в Україні згідно із Законами України «Про освіту» (зі змінами) та «Про повну загальну середню освіту».
19. Поняття про методи, прийоми, засоби та форми організації навчання. Методи навчання, їх класифікація. Прийоми, засоби навчання.
20. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності учнів. Умови їх ефективного застосування.
21. Методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів різних вікових категорій. Умови їх ефективного застосування.
22. Методи контролю та самоконтролю в навчанні. Вимоги до їх ефективного використання.
23. Засоби навчання, умови їх ефективного використання. Охарактеризуйте засоби навчання, які стимулюють інтерес учнів до навчання. Розкрийте умови, від яких залежить ефективність їх застосування.
24. Умови оптимального вибору методів навчання. Наведіть приклади з практики роботи педагогів-новаторів.
25. Розкрийте поняття «форми організації навчання». Охарактеризуйте основні з них.
26. Основні засади класно-урочної системи навчання. Її переваги та недоліки,

доповнення та модифікації в сучасних умовах.

27. Урок як основна форма організації навчання в середній школі. Дидактичні, організаційні, психологічні, виховні та гігієнічні вимоги до сучасного уроку.
28. Типи та структура уроків.
29. Зміст та етапи підготовки вчителя до уроку.
30. Домашня самостійна робота школярів. Шляхи оптимізації домашньої навчальної роботи.
31. Педагогічні вимоги до контролю знань, умінь і навичок учнів.
32. Види, методи та форми контролю й оцінювання результатів навчання учнів. Визначте шляхи підвищення об'єктивності оцінювання з іноземної мови.
33. Оцінювання результатів навчання учнів, його функції.
34. Сутність компетентності учня. Основні групи компетентностей і наскрізні уміння згідно із Законом України «Про освіту» і Концепцією «Нова українська школа».
35. Рівні результатів навчання учнів, бали та їх загальні критерії.
36. Поняття про виховний процес, його структура та особливості. «Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні» й Основні орієнтири виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів про мету й завдання виховання
37. Сутність процесів самовиховання та перевиховання, їх зв'язок з процесом виховання.
38. Рушійні сили та закономірності виховного процесу.
39. Основні принципи виховання згідно з Національною програмою виховання дітей та учнівської молоді в Україні й Основними орієнтирами виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, їх характеристика.
40. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні (2004 р.) та Основні орієнтири виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів про зміст виховання учнів у сучасній школі.
41. Сформулюйте тему та план диспуту з проблем громадянського виховання учнів.
42. Завдання та зміст морального виховання учнів. Запропонуйте тему та опишіть методику підготовки і проведення бесіди на морально-етичну тему для учнів 5–7 класів.
43. Зміст, мета, завдання та шляхи формування фізичної культури школярів.
44. Завдання та зміст правового виховання учнів. Закон України «Про освіту» про права та обов'язки школярів. Опишіть порядок підготовки та проведення рольової гри з проблем правового виховання старшокласників.
45. Формування наукового світогляду як мета та завдання розумового виховання учнів. Шляхи реалізації цього завдання. Розробіть план лекції з проблем наукової організації розумової праці старшокласників.
46. Система формування художньо-естетичної культури школярів. Зв'язок

- з іншими напрямками виховання в сучасних умовах.
47. Зміст і найбільш ефективні форми організації виховання ціннісного ставлення школярів до держави, суспільства.
 48. Зміст і форми організації розумового виховання школярів. Умови виховання культури розумової праці. Оцініть відомі Вам методи навчання з погляду їх ефективності в розумовому вихованні школярів.
 49. Зміст і форми організації виховання ціннісного ставлення старших підлітків до природи. Зв'язок з іншими напрямками виховання. Визначте тему бесіди з учнями на екологічну тематику, складіть план її проведення.
 50. Поняття про систему та технологію, методи, прийоми, засоби та форми організації виховання. Класифікація методів виховання.
 51. Умови оптимального вибору методів виховання. Наведіть приклади з практики педагогів-новаторів.
 52. Засоби та найбільш ефективні форми організації морального виховання школярів. Запропонуйте тему та план проведення диспуту з морально-етичної проблематики.
 53. Зміст і шляхи трудового виховання школярів. Організація профорієнтаційної роботи в школі. Запропонуйте тему та методику підготовки і проведення класної години з профорієнтаційної проблематики в 9-му класі.
 54. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки, умови їх ефективного застосування. Опишіть методику підготовки та проведення колективної творчої справи (КТС) за визначеною Вами темою.
 55. Розкрийте можливості предмета «Іноземна мова» для виховання ціннісних ставлень учнів.
 56. Зміст і найбільш ефективні форми організації виховання ціннісного ставлення школярів до держави, суспільства.
 57. Охарактеризуйте методи формування свідомості учнів та умови їх ефективного застосування. Яким з них Ви віддасте перевагу? Обґрунтуйте.
 58. Система профорієнтаційної роботи в школі. Сформулюйте тему та складіть план бесіди з метою формування професійних інтересів у старшокласників.
 59. Визначте роль методу прикладу, умови ефективного його використання в етичному вихованні учнівської молоді. Опишіть педагогічну ситуацію, де метод прикладу відіграє позитивну (або негативну) роль.
 60. Педагогічні умови ефективного застосування методів стимулювання діяльності та поведінки учнів.
 61. Система організації позакласної роботи. Масові, групові (гурткові) та індивідуальні форми виховної роботи. Опишіть порядок створення та план роботи гуртка з іноземної мови для учнів старших класів.
 62. Професійно-педагогічні вимоги до особистості класного керівника, його права та обов'язки.
 63. Основні напрями діяльності класного керівника.
 64. Технологія організації диспуту як форми організації виховання. Оберіть

тему диспуту, обґрунтуйте її вибір з точки зору актуальності та доцільності. Опишіть структуру методичної розробки диспуту.

65. Структура плану виховної роботи класного керівника. Охарактеризуйте порядок складання та зміст такого плану на семестр (клас – за вибором студента).
66. Школотознавство як розділ педагогіки. Принципи управління сучасною школою. На прикладі двох (на вибір) принципів визначте умови їх ефективної реалізації в реальній практиці закладів загальної середньої освіти.
67. Мета і пріоритетні напрями розвитку освіти в Україні на сучасному етапі.
68. Визначте структуру системи освіти в Україні відповідно до Закону «Про освіту» (2017 р.) і Концепції «Нова українська школа». Принципи побудови освіти в Україні.
69. Розкрийте сутність педагогіки партнерства і охарактеризуйте основні принципи цього підходу згідно із Законом України «Про освіту» і Концепцією «Нова українська школа».
70. Охарактеризуйте спільне та відмінне в системі освіти України та однієї з країн, мову якої вивчаєте.
71. Охарактеризуйте тенденції розвитку системи освіти країни, мову якої вивчаєте.
72. Загальні збори (конференція), наглядова (підкувально) рада, їх склад та повноваження.
73. Педагогічна рада школи, її склад та повноваження.
74. Права і повноваження директора школи, його взаємовідносини з органами шкільного самоврядування. Схарактеризуйте методи та форми організації роботи директора школи з педагогічним колективом.
75. Учніське самоврядування в умовах сучасної школи. Наведіть можливу модель учнівського самоврядування.
76. Організація методичної роботи в школі, її зміст і форми організації. Опишіть план підготовки та проведення обраної Вами групової форми організації методичної роботи.
77. Планування роботи школи. Види планів. Шкільна документація.

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ДИСЦИПЛІНИ ПЕДАГОГІЧНІ СТУДІЇ: ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС, МЕНЕДЖМЕНТ

1. Нормативні документи в галузі освіти

1. Державний стандарт початкової освіти (2018).
<https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
2. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.
ru.osvita.ua/legislation/ser_osv/76886/

3. Державний стандарт профільної середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. № 851. <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-derzhavnoho-standartu-profilnoi-serednoi-osvity-851-250724>
4. Закон України «Про освіту». www.golos.com.ua/article/294010
5. Закон України «Про вищу освіту». zakon.rada.gov.ua/go/1556-18
6. Закон України «Про повну загальну середню освіту». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-204>.
7. Закон України «Про позашкільну освіту» (2000). *Освіта України*. 2000. 2 серпня.
8. Конституція України (1997). Статті 23, 52, 53. Преса України.
9. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді (2015). *Інф. зб. та коментарі Міністерства освіти і науки України*. 2015. № 8. С. 87 – 95.
10. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1 – 4 класів закладів загальної середньої освіти (2021). *Наказ МОН України від 13 липня 2021 р. № 813*. : ru.osvita.ua/legislation/ser_osv/8338/
11. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти. (2024). *Наказ МОН України від 02 серпня 2024 року № 1093*. osvita.ua/legislation/ser_osv/92715/
12. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні (2004). *Освіта України*. 2004. 3 грудня. С. 6 – 10.
13. Національна рамка кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341(в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
14. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи. mon.gov.ua/новини %202016/12/05/Konceptziya.pdf
15. Основні орієнтири виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. <http://www.guon.kiev.ua/?q=node/2479>
16. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти. *Інф. зб. Мін. освіти України*. 2000. № 22. С. 3 – 7.
17. Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти. *Інф. зб. та коментарі Міністерства освіти і науки України*. 2013. №№ 22 – 24. С. 3 – 82.
18. Порядок проведення державної підсумкової атестації. 2018. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0008-19#n10>

19. Рекомендації до планування роботи класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти. *Інф. зб. Міністерства освіти і науки України*. 2008. №№ 34 – 35. С. 23 – 48.

20. Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2020 – 2025 роки. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2020-%D0%BF#Text>

2. Праці класиків педагогіки

21. Костюк Г. С. (1989). Про роль спадковості, середовища і виховання в психічному розвитку дитини. Розвиток і виховання. *Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості*.

22. Макаренко А. С. (1980). Книга для батьків. Рад. школа.

23. Стельмахович М. Г. (1997). Українська народна педагогіка: навч.-метод. посіб. ІЗМН.

24. Сухомлинський В. О. (1978). Батьківська педагогіка. Рад. школа.

25. Сухомлинський В. О. (1977). Народження громадянина. *Вибр. твори в 5-и т. Т. 3*. Рад. школа.

26. Сухомлинський В. О. (1976). Павлиська середня школа. *Вибр. твори в 5-и т. Т. 4*. Рад. школа.

27. Сухомлинський В. О. (1977). Розмова з молодим директором школи. *Вибр. твори в 5-и т. Т. 4*. Рад. школа.

28. Сухомлинський В. О. Сто порад учителеві (1976). *Вибр. твори в 5-и т. Т. 2*. Рад. школа.

29. Сухомлинський В. О. (1977). Серце віддаю дітям. *Вибр. твори в 5-и т. Т. 3*. Рад. школа.

30. Ушинський К. Д. (1983). Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології (Передмова). *Вибр. педагогічні твори в 2-х т. Т. 1*. Рад. школа. С. 192 – 221.

31. Ушинський К. Д. (1983). Про народність у громадському вихованні (розділи 1, 8). *Вибр. пед. твори в 2-х т. Т. 1*. Рад. школа. С. 34 – 56.

32. Ушинський К. Д. Рідне слово (1983). *Вибр. пед. твори в 2-х т. Т. 1*. Рад. школа. С. 90 – 112.

3. Досвід педагогів-новаторів

33. Босенко М. І. (2011). Перлини педагогічного досвіду / Гімназія № 48 м. Києва / ініціатива та орг. вип. М. І. Босенко; ред. Кол.: М. Д. Гончарук та ін. Преса України.

34. Остапчук О. М. <http://ostapchuk.shkola-licej6.te.ua/nahorody-ta-vidznaky/>

35. Палтишев М. М. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України. <http://old.dnpb.gov.ua/id/1254/>

36. Педагогічний пошук (1988). Упор. І. М. Баженова. Рад. школа.

37. Сазоненко Г. С. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України. <http://old.dnbp.gov.ua/id/1668/>

4. Зарубіжна педагогіка

38. Галус О. М. & Шапошнікова Л. М. (2016). Порівняльна педагогіка: навч. посіб. Вища школа.
39. Історія зарубіжної педагогіки: конспект лекцій (2020). / Упорядники: Л.В. Маляр & М.І. Кухта. ДВНЗ «УжНУ».
40. Матвієнко О. В. (2005). Стратегії розвитку середньої освіти у країнах Європейського Союзу. Ленвіт.
41. Чепіль М. (2010). Порівняльна педагогіка. Дрогобич.

5. Підручники

42. Зайченко І. В. (2020). Педагогіка: підручн. Вид-во Ліра-К.
43. Пащенко М. І. & Красноштан І. В. (2019). Педагогіка. Вид-во ЦУЛ.
44. Сікорський П. (2021). Нова педагогіка.
45. Соловей М. І., Кудіна В. В. & Спіцин Є. С. (2013). Професійно-педагогічна підготовка майбутнього вчителя в кредитно-модульній системі організації навчання. Вид.3, доповн. Ленвіт.

6. Інформаційні ресурси

46. 1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України. <http://www.library.edu-ua.net/id/485/> –.
47. 2. Електронна бібліотека праць класиків педагогіки. http://www.klex.ru/books/age_psychology/diary.rar –
48. 3. Електронний навчально-методичний посібник з історії педагогіки. http://www.rsu.edu.ru/files/e-learning/Shetinina_History
49. 4. Зайченко І. В. (2017). Історія зарубіжної педагогіки. Навчальний посібник. Видавничий Дім «Слово». http://megalib.com.uaok/9_Istoriya_Hedagogiki_Kniga_1_Istoriya_zarybijnoi_pedagogiki.html
50. 5. Нова українська школа: порадник для вчителя (2017). Під заг. ред. Бібік Н. М. ТОВ «Вид-во дім «Плеяди». <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>
51. 6. Нова українська школа – Home|Facebook. <https://www.facebook.com/nus.org.ua/>
52. 7. Фіцула М. М. Педагогіка. http://pidruchniki.ws/1953011035076/pedagogika/rozvitok_shkoli_vihovannya
53. 8. Педагогічний словник. <http://enc-dic.com/pedagogics>